

õenduse õppetool
õ46

Daniil Morozov
Ilja Škatov

**ÕENDUSABI OSUTAMINE POSTTRAUMAATILISE
STRESSIHÄIREGA VETERANIDELE**

Kursusetöö

Tallinn 2017

Teema valiku põhjendus

- Õdedel peab olema teadmisi õendusabi osutamiseks nii tegevväelastele kui erru läinud lahingutegevuses traumeeriva kogemuse saanud sõjaväelastele ning PTSD all kannatavatele veteranidele.
- Sõjalise kogemusega inimesed on aktiivsed ühiskonna liikmed, kes võivad pöörduda meditsiiniabi saamiseks tervishoiuasutusse.

Uurimisprobleem

Uurimisprobleem seisneb selles, et õdedel puuduvad kogemused ja teadmised õendusabi osutamiseks posttraumaatilise stresshäirega veteranidele. (Wands 2011: 180)

Uurimistöö eesmärk ja ülesanded

Käesoleva uurimistöö eesmärk on kirjeldada õendusabi osutamist posttraumaatilise stressihäirega veteranidele.

Lõputöö ülesanded:

1. Kirjeldada õendusabi osutamise probleeme posttraumaatilise stressihäirega veteranidele;
2. Kirjeldada võimalusi õendusabi osutamise posttraumaatilise stressihäirega veteranidele kvaliteedi tõstmiseks.

Uurimistöö kesksed mõisted

- **Posttraumaatiline stresshäire** (*Post-Traumatic Stress Disorder, PTSD*);
- **veteran** (*veteran*);
- **õendusabi** (*nusing care*).

Uurimistöö metoodika

- Kirjanduse ülevaade;
- uurimisprobleemi püstitamine, uurimiseesmärgi sõnastamine, tõenduspõhise kirjanduse otsing, läbitöötamine ja refereerimine;
- EBSCO andmebaas;
- inglise- ja eestikeelsed allikad.

Otsingusõnad

- Posttraumaatiline stressihäire (*post traumatic stress disorder*);
- sõdurit (*soldiers*);
- õendus (*nursing*);
- PTSD, sõdur (*soldier*);
- veteranid (*veterans*) ja teised.

Järeldus I

- Õdede teadmatus PTSD farmakoloogilise ja mittefarmakoloogilise ravi küsimustes;
- teadmatus veteranide sõjapidamiskultuurist ja oskamatus suhelda selle patsientide rühmaga;
- veteranide võimalik alkoholi kuritarvitamine;
- veteranide agressiivsuse ilmutamine;
- veteranide soovimatus või mittevalmisolek jagada oma traumaatilist kogemust.

Järeldus II

- Luua haiglas soodne keskkond veteranidele, et tagada neile mugavus ja ohutus;
- tutvuda viimaste uuringute ja juhistega, mis on seotud ravi ja õendusabi osutamisega PTSD-d põdevatele patsientidele;
- tundma õppida veteranide sõjapidamiskultuuri;
- ilmutada veteranidele hoolitsust, toetust ja kannatlikkust õendusabi osutamise käigus;
- kasutada kognitiivse teraapia vahendeid, et tuvastada traumeerivad sündmused ja aidata veterane nende edasisel analüüsil.

Ettepanekud

- Tutvuda kehtivate normatiividega PTSD ravi kohta.
- Uurida veteranide sõjapidamiskultuuri.
- Ilmutada ettevaatlikkust.

Kasutatud kirjandus

- **Abrams, T. Lund, B. Bernardy, N. Friedman, M.** (2013). Aligning clinical practice to PTSD treatment guidelines: Medication prescribing by provider type. *Psychiatric Services*, 64. 142-148.
- **Allen, J. Crawford, E. Kudler, H.** (2016). Nature and Treatment of Comorbid Alcohol Problems and Post-Traumatic Stress Disorder Among American Military Personnel and Veterans. *Alcohol Research: Current Reviews*. 133-140.
- **Bastien, D.** (2010). Pharmacological treatment of combat-induced PTSD: a literature review. *British Journal of Nursing*, Volume 19, No 5. 318-321.
- **Burdett, H. Woodhead, C. Iversen, A. Wessley, S. Dandeker, C. Fear, N.** (2012). “Are You a Veteran?” Understanding of the Term “Veteran” among UK Ex-Service Personnel A Research Note. *Armed Forces & Society*, 00(0). 1-9.

-
- **Cucciare, M. Weingardt, K. Valencia-Garcia, D. Ghaus, S. (2015).** Post-traumatic stress disorder and illicit drug use in veterans presenting to primary care with alcohol misuse. *Addiction Research & Theory*, 23(4). 287-293.
 - **Galea, S. Basham, K. Culpepper, L. Davidson, J. Foa, E. Kizer, K. Koenen, K. Leslie, D. McCormick, R. Milad, M. Ritchie, E. Rizzo, A. Rothbaum, B. Zatzick, D. (2012).** Treatment for Posttraumatic Stress Disorder in Military and Veteran Populations: Initial Assessment. *The National Academies Press*, Committee on the Assessment of Ongoing Efforts in the Treatment of Post-traumatic Stress Disorder (Institute of Medicine, Washington DC), 2012.
 - **Hanrahan, N. Judge, K. Olamijulo, G. Seng, L. Lee, M. Wall, P. Leake, S. Czekanski, E. Thorne-Odem, S. DeMartinis, E. Kelly, U. Blair, L. Longmire, W. (2016).** The PTSD Toolkit for Nurses: Assessment, intervention, and referral of veterans. *The Nurse Practitioner*, 42(3). 46-55.
 - **Hawkins, E. Lapham, G. Kivlahan, D. Bradley, K. (2010).** Recognition and management of alcohol misuse in OIF/OEF and other veterans in the VA: A cross-sectional study. *Drug and Alcohol Dependence*, 109. 147–153.

-
- **Johnson, B. Boudiab, L. Freundl, M. Anthony, M. Gmerek, G. Carter, J.** (2013). Enhancing veteran-centered care: A guide for nurses in non-VA settings. *American Journal of Nursing*, 113(7). 24-39.
 - **Lee, E.** (2012). Complex Contribution of Combat-Related Post-Traumatic Stress Disorder to Veteran Suicide: Facing an Increasing Challenge. *Perspectives in Psychiatric Care* 48. 108–115.
 - **Loughery, C.** (2014). Guidelines for Nursing Care of Veterans with Posttraumatic Stress Disorder (PTSD). *The University of Arizona*, Thesis (Nursing), supervisor Linda Perez, December 2014.
 - **MacDonell, G. Marsh, N. Hine, D. Bhullar, N.** (2010). Development and psychometric evaluation of a measure to assess distress in partners of Australian combat veterans. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, September 1, 2010. 839-845.
 - **Margolies, S. Rybarczuk, B. Vrana, S. Leszczyszyn, D. Lynch, J.** (2013). Efficacy of a Cognitive-Behavioral Treatment for Insomnia and Nightmares in Afghanistan and Iraq Veterans with PTSD. *Journal of Clinical Psychology*, 69(10), 1026–1042.

TÄNAME TÄHELEPANU EEST